

Idrætslæreren som kulturel leder

Et afsæt for bæredygtige miljøer i fremtiden

At være
idrætslærer

Hvordan oplever I, at normer og værdier i en klasse opstår?

Der er fællestræk ved idrætsmiljøerne...
MEN hvordan skabes, vedligeholdes eller
forandres de?

Systematisk litteraturgennemgang og dybdegående interviews skaber solidt fundament

Gennemgang af videnskabelige artikler

- Tre områder
- Flere end 100 artikler

Fokusgruppe interview

- Tre fra læreruddannelse
- Tre fra træneruddannelse

Pilotundersøgelser

- Singlecasestudie i gymnasieskolen
- Multi-casestudie i ungdomsidræt
- Interviews med professionelle trænere

Det har aldrig været mere vigtigt at tale om børnenes og de unges idrætsmiljøer og bevægelseskultur end det er i dag! Idrætsfaget er aktuelt.

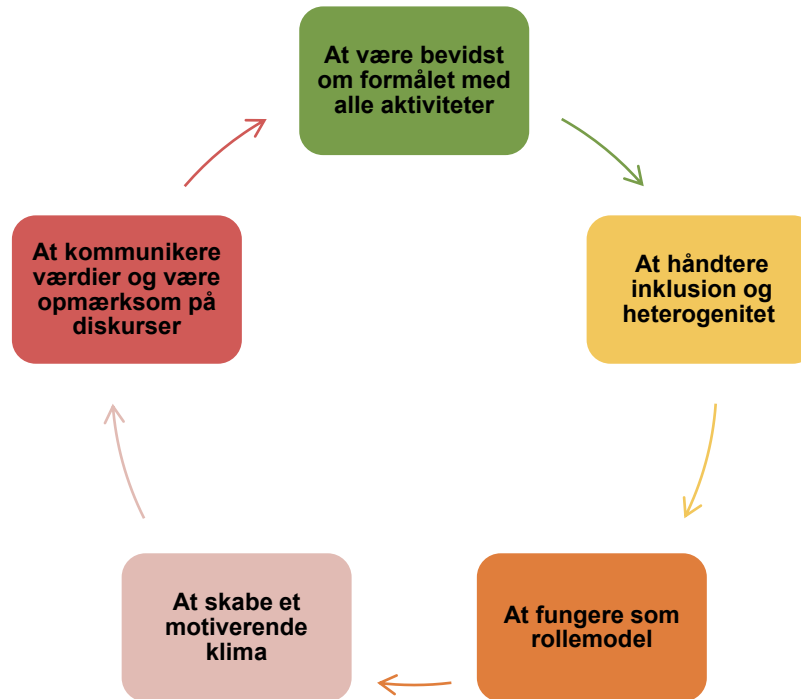
Idrætslærere som kulturelle ledere

Styr på begreberne

- En **kulturel leder** er en person, der er *i position* til at skabe, vedligeholde og (om nødvendigt) forandre kultur (dvs. værdier og normer) i en gruppe.
- **Kulturel ledelse** er en meta-funktion, der gennemsyrrer alle andre pædagogiske funktioner, såsom undervisning, opdragelse og organisering af grupperne.

Et framework for kulturel ledelse

Praksis 1

At være bevidst om formålet med alle aktiviteter

Den kulturelle leder styrer indholdet af en session (planlægger, organiserer, eksekverer, evaluerer) og er klar over formålet med alle aktiviteter - kortsigtet og langsigtet.

Praksis 1: At være bevidst om formålet med alle aktiviteter

"...og så finder man ud af som lærer, jamen hov, der er nogen der slet ikke får rullet her. Jamen så senere i forløbet, så skal vi arbejde med den forlæns rulle, som en lukket færdighed. Og så er det en anden didaktisk tilgang" (informant 1).

"...når vi gerne vil skabe det her legende rum, så skal vi ikke fejlrette. Så skal de have lov til at eksperimentere og være nysgerrige" (informant 3).

"Jeg [idrætslærer] skal være tro over for dem, der er i rummet. Og så skal jeg turde at ændre på det, jeg gerne vil. Så jeg på en eller anden måde ikke holder fast i min målsætning. [...] Der er idræt jo det der åbne rum, hvor nogle gange skal man turde" (informant 2).

Praksis 2

At håndtere inklusion og heterogenitet

Kulturel ledelse understøtter fællesskab og gruppefølelse og skaber en tryk kultur ved at opbygge tillidsfulde relationer, dele viden, hjælpe alle med at finde deres rolle(r) i gruppen og stimulere samarbejde frem for rivalisering.

Praksis 2: At håndtere inklusion og heterogenitet

”Altså fordi at i folkeskolen der er der jo et værdisæt om, at vi har alle elever. Så der nytter det jo ikke noget, hvis du har en elitær tilgang til, at det er de bedste, du skal fremme der [...] Og der vil det sikker være anderledes ift. hvis du taler med nogen talent- og elitetrænere, at jamen der er der nogen unge, der har taget et aktivt valg ift., at de gerne vil være en del af den her kontekst” (informant 1)

Praksis 3

At fungere som rollemodel

Den kulturelle leder er bevidst om, hvordan han/hun implicit optræder som rollemodel(ler) gennem handlinger og kropslig repræsentation. Den kulturelle leder overholder og forstærker gruppens normer og regler, opfordrer atleter eller elever til at være rollemodeller for hinanden og faciliterer processen.

Praksis 3: At fungere som rollemodel

”...jamen altså, hvis man skal være en god idrætslærer, så handler det ikke nødvendigvis om, at man skal kunne det hele, men at man måske en gang i mellem kan nogle ting bedre end andre ting, men i det hele taget bare har lyst til at prøve og være nysgerrig” (informant 3).

Praksis 4

At skabe et motiverende klima

Den kulturelle leder skaber et opgaveorienteret klima for at understøtte atlethers/elevs udvikling af kompetence, tilhørsforhold og autonomi gennem dialog og samskabelse.

Praksis 4: At skabe et motiverende klima

” ...læringsmiljø det er jo noget med, det består af nogle miljøfremmende faktorer, miljømæssige faktorer, hvor normer og værdier så er nogle af dem, og det påvirker så elevernes læring og, ja, social læring også og faglig læring og trivsel” (informant 1).

Praksis 5

At kommunikere værdier og være opmærksom på diskurser

Den kulturelle leder bruger bevidst sprog i tale og tekst som et middel til at kommunikere værdier og er opmærksom på det faktum at diskurser former vores tænkning og praksis.

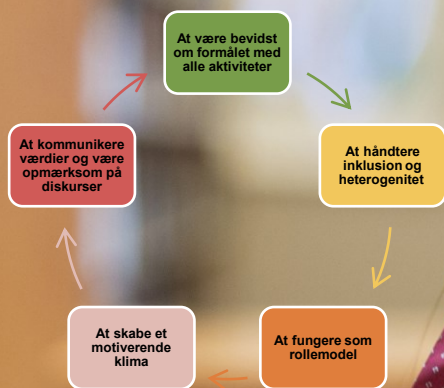

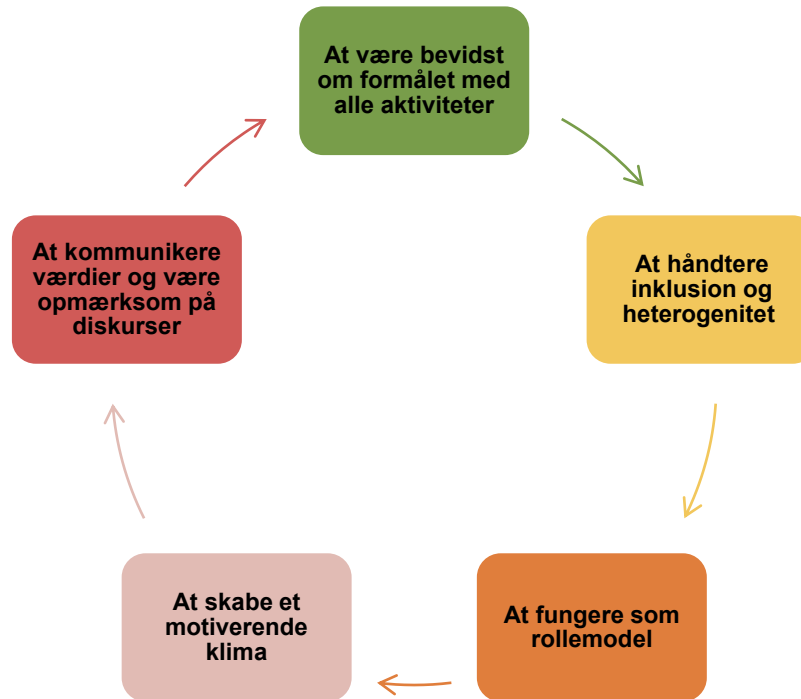
Praksis 5: At kommunikere værdier og være opmærksom på diskurser

”For mig er værdier jo tit noget, der ligger under overfladen. Altså det er ikke så synligt som normer og ritualer, og derfor kan det være lidt svært at få øje på. Så derfor er der mere i det for mig end talk and tekst, altså der er også noget med act” (informant 1).

Hvilke faktorer påvirker de sociale logikker, værdier og normer på et hold eller i en klasse?

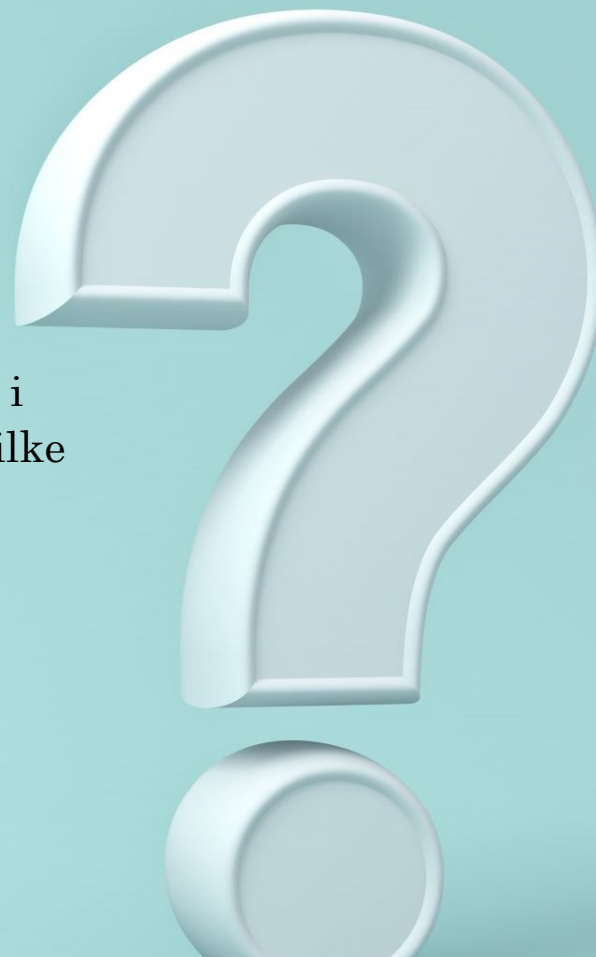

Et framework for kulturel ledelse

Spørgsmål til jer

- Hvordan ser den positive kulturelle leder ud i jeres idrætsundervisning på jeres skole – hvilke værdier bygger I på? Kom med eksempler.
- Hvordan kan vi fremme positiv kulturel ledelse?
- Hvad får du øje på i den egen idrætsundervisning, når du ser på den med disse fem praksisser som linse?

**TAK FOR
OPMÆRKSOMHEDEN**

lkstorm@health.sdu.dk

amsvendsen@health.sdu.dk

Anbefalinger til Jeanette

- ✓ Synliggør formålet med skoleidræt og vær opmærksom på, når foreningslogikker sniger sig ind i idrætslokalet.
- ✓ Skab miljøer hvor forskelligheder bliver styrker og brug det i gruppedannelse.
- ✓ Brug aktivt rollemodeller i gruppen - også dem man ikke forventer - og gå selv forrest.
- ✓ Skab energi gennem progression og personlig udvikling fremfor rivalisering og præstation.
- ✓ Bliv enig i lærerteamet om de værdier idræt i skolen bygger på og udvælg handlinger der viser dem.

